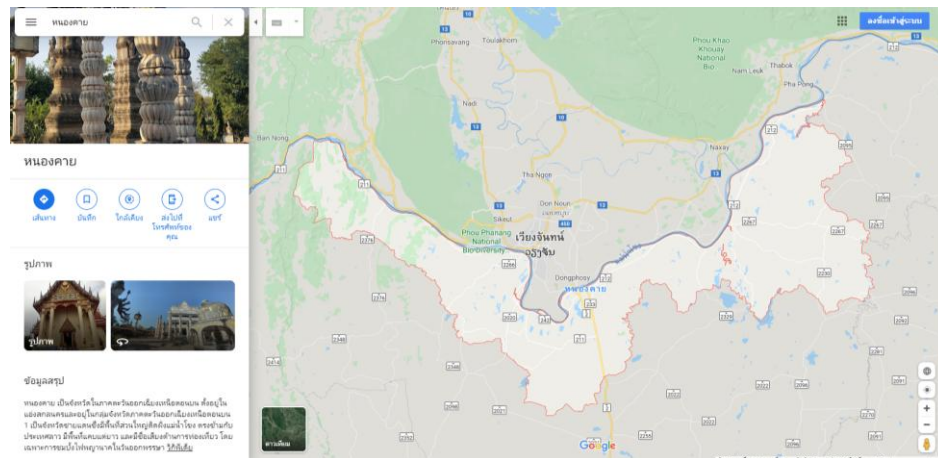

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดหนองคาย

คำขวัญจังหวัดหนองคาย “วีรกรรมปราบฮ่อ หลวงพ่อพระใส สะพานไทยลาว” จังหวัดหนองคาย เมืองชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขง เป็นประตูสู่เมืองเวียงจันทน์ เมืองหลวงของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) โดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาว เชื่อม ระหว่างสองประเทศ จังหวัดหนองคาย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๖๑๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๐๒๖.๕๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๘๙๑,๕๘๓ ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๐.๕๙ ของ พื้นที่ทั้งประเทศ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบมีพื้นที่เป็นคลื่นลอนลาดและเป็นภูเขาที่มีความสูง ขึ้นจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	กำแพงนครเวียงจันทน์เขตเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวพรมแดน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอปากคาด และอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อำเภอเพ็ญ อำเภอศรีสงคราม อำเภอบ้านดุง อำเภอนายูง และอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอปากชม จังหวัดเลย

ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดหนองคาย มีลักษณะทอดยาวตามลำน้ำโขง โดยทั่วไปเป็นที่ราบ สูง แยกได้เป็น ๔ บริเวณ คือ

- ๑) พื้นที่ค่อนข้างราบ ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่
- ๒) พื้นที่เป็นคลื่นลอนตื้น กระจายอยู่ทุกอำเภอเป็นหย่อม ๆ
- ๓) พื้นที่เป็นคลื่นลอนชันและเป็นเขาเป็นป่าธรรมชาติ เช่น ป่าไม้เต็งรัง เบญจพรรณ พบใน เขตอำเภอสั่งคม
- ๔) สภาพพื้นที่เป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเล ตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร เป็นบริเวณ เทือกเขาต่าง ๆ ทางทิศตะวันตกในเขตอำเภอสั่งคม

หนองคายเป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีอาณาเขตติดกับนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดน เป็นจังหวัดชายแดนที่มีเอกลักษณ์พิเศษ โดยมีพื้นที่ทอดขนานยาวไปตามลำน้ำโขง มีความยาวทั้งสิ้น ๒๑๐.๖๐ กิโลเมตร ความกว้างของพื้นที่ทอดขนานไปตามลำน้ำโขง โดยเฉลี่ยประมาณ ๒๐-๒๕ กิโลเมตร ช่วงที่กว้างที่สุดอยู่ที่อำเภอเฝ้าไร่และช่วงที่แคบที่สุดอยู่ที่อำเภอบ้านแพง มีอำเภอที่อยู่ติดกับลำน้ำโขง ๖ อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัยและอำเภอรัตนวาปี มีอาณาเขตติดต่อกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว คือ แขวงเวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์และแขวงบอลิคำไซ

จังหวัดหนองคาย มีจุดผ่านแดนไปสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวม ๖ จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร ๒ จุด และจุดผ่อนปรน ๔ จุด จุดผ่านแดนที่สำคัญและเป็นสากล คือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ซึ่งรัฐบาลออสเตรเลีย - ไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวร่วมมือกันสร้างและเป็นประตูไปสู่อินโดจีน

เนื่องจากแม่น้ำโขงไหลผ่านอำเภอต่างๆ เกือบทุกอำเภอ จึงก่อให้เกิดประโยชน์ในการเกษตรกรรม ราษฎรได้อาศัยแม่น้ำโขงเป็นแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะราษฎรที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำโขง จะได้รับประโยชน์มากกว่าราษฎรที่อยู่ลึกเข้าไปจากแม่น้ำโขง นอกจากนี้สำนักงานพลังงานแห่งชาติ ได้จัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ในพื้นที่ ๙ อำเภอ รวมทั้งสิ้น ๘๒ สถานี เพื่อทำการสูบน้ำจากแม่น้ำโขงและแหล่งน้ำอื่นๆ ขึ้นมาใช้ในการเกษตรกรรม

ลักษณะอากาศ

จัดอยู่ในจำพวกฝนแถบร้อนและแห้งแล้ง (ธ.ค. - ม.ค.) ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะเริ่มลดในเดือนพฤศจิกายนและต่ำสุด ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม ในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนฤดู อุณหภูมิจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในเดือนมีนาคม และร้อนจัดในเดือนเมษายน ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ (มิ.ย.- ก.ค.) อุณหภูมิโดยทั่วไปจะลดลง และในเดือนตุลาคม อุณหภูมิจะเริ่มลดลงจนอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดรายปีอยู่ที่ ๙.๕๐ องศาเซลเซียส

อุณหภูมิสูงสุดรายปีอยู่ที่ ๔๐.๖๐ องศาเซลเซียสเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ ๒๖.๔๖ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนทั้งปีอยู่ที่ ๑,๘๔๓.๖ มิลลิเมตรต่อปี

เป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดหนองคาย

จากผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของจังหวัดหนองคาย รวมทั้งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับอุปสรรค จุดอ่อนกับโอกาสและจุดอ่อนกับอุปสรรค ตลอดจนการวิเคราะห์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดหนองคาย พบว่า จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็น เมืองชายแดน ติดกับ สปป.ลาว มีโอกาสในการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และมีโอกาสขยายความเจริญทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ทำให้ได้ข้อสรุปหรือเป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาจังหวัดหนองคาย คือ “เมืองน่าอยู่ เปิดประตูสู่อาเซียน”

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่มีประวัติยาวนาน เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ชาติไทย เป็นจังหวัดชายแดน เป็นประตูสู่อาเซียน มีจุดผ่อนปรนจำนวนมาก และมีด่านถาวรที่เป็นมาตรฐานสากล มีสำนักงานการค้าชายแดน และสำนักงานการค้าต่างประเทศตั้งอยู่ในจังหวัด เอื้อต่อ

การส่งเสริมด้านการค้า ขยายแดนระหว่างจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่าการค้าชายแดน (มูลค่านำเข้าและส่งออกรวมกัน) กับ สปป.ลาว ก่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับจังหวัดที่มีการค้าชายแดน กับ สปป.ลาว มีที่ตั้งตรงข้ามกับนครหลวง เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีชายแดนทอดยาวตามลำน้ำโขงเป็นระยะทางประมาณ ๒๑๐.๖๐ กิโลเมตร มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีปริมาณน้ำจากแม่น้ำโขงเพียงพอในการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจและยังเหมาะสมในการทำประมง ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นศูนย์วิจัยศึกษาและรวบรวมพันธุ์ปลาน้ำจืดของกลุ่มจังหวัดมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ประเพณี วัฒนธรรม และศาสนาที่สำคัญ เช่น วัดน้ำมอก บั้งไฟพญานาค วัดหลวงพ่อพระใส วัดศรีชมพูนาควัด วัดอรัญบรรพต วัดหินหมากเป้ง แหล่งโบราณคดีโคกคอน อำเภอท่าบ่อ และมีเกจิอาจารย์ชื่อดัง คือ หลวงปู่เทสก์และหลวงปู่เหรียญ เป็นต้น มีปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑) ตามลำน้ำโขง เช่น อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอโพนพิสัย อำเภอรันทวนาปีทำให้เกิดการท่องเที่ยววัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจนการสร้างมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้กระป๋อง เช่น มะเขือเทศ ข้าวโพดหวาน ที่มีกำลังการผลิตมากที่สุดในภาคอีสานและมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ยางแท่งจากการรวมตัวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งจะสมบูรณ์ ภายใน ปี ๒๕๕๘ และการพัฒนาระบบ Logistic เชื่อมโยงจากประเทศจีน พม่า ไทย ลาว เวียดนาม มาเลเซียและสิงคโปร์รวมทั้งเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก - ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) ช่วยส่งเสริมทั้งการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวและมีความร่วมมือในกลุ่ม ประเทศที่อยู่ในพื้นที่ Great Mekong Sub region (GMS) (ประเทศที่อยู่ในลุ่มแม่น้ำโขง ไทย จีน พม่า ลาว และ กัมพูชา) โดยสะพานมิตรภาพไทย-ลาว เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อกับ สปป.ลาว และประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง ลาว - เวียดนาม - จีน - กัมพูชา ช่วยส่งเสริมทั้งการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบาย สนับสนุนและส่งเสริมการค้า การค้า และยกระดับการแข่งขันใน ประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยว และ “ครัวไทย สู่ครัวโลก” รวมทั้งส่งเสริมอาหาร ปลอดภัย (Food Safety) และสนับสนุนให้จังหวัดชายแดนมีการกำหนดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและกระทรวงอุตสาหกรรมร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการศึกษาอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษและเขต เศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดหนองคาย ควรมีทิศทางเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์รักษาสีสิ่งแวดล้อมและเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จังหวัดหนองคายยังต้องมีการพัฒนาบุคลากรภาครัฐและประชาชนที่ยังขาดความรู้และทักษะ ด้านภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าการลงทุนและการบริการ การสร้างมูลค่าของสินค้าเกษตรกรรม ยังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากเกษตรกรขาดการรวมตัวที่เข้มแข็ง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนยังขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องปัญหาความยาวของอาณาเขตพื้นที่ชายแดน ตามลำน้ำโขงส่งผลกระทบต่อสินค้าหนีภาษีการค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด การลักลอบ ค้าสัตว์ป่า ตลอดจน แรงงานต่างด้าวและปัญหาการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย และยาเสพติดและลักลอบเข้าเมือง

ของคนต่างด้าว ขาดแคลนแรงงานในพื้นที่สำหรับแรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหารและขาดแคลนแรงงานภาค การเกษตร ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านมีระบบการปกครองแตกต่างกัน ประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในด้านต่างๆ เช่น หลักเกณฑ์การติดต่การค้าชายของ ประเทศเพื่อนบ้านไม่แน่นอนและไม่ชัดเจนรวมทั้ง ขั้นตอนการผ่านพิธีการศุลกากร มีปัญหา ด้าน

